

ЕТАПИ МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГРИГОРІЯ ЛЕВЧЕНКА

Комишан Ю.В.

*аспірантка кафедри загальної педагогіки та андрагогіки
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка
Україна, м. Полтава*

HRYHORIY LEVCHENKO'S STAGES OF ARTISTIC AND PEDAGOGICAL ACTIVITY

Komyshan Yu.

*postgraduate student of the Department of General Pedagogy and Andragogy
Poltava V.G. Korolenko national pedagogical University,
Ukraine, Poltava*

DOI: [10.24412/9215-0365-2021-59-3-19-23](https://doi.org/10.24412/9215-0365-2021-59-3-19-23)**Анотація**

У статті представлено огляд етапів становлення мистецько-педагогічної діяльності заслуженого діяча мистецтв України, професора, завідувача кафедри музики Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, хорового диригента, композитора, фольклориста, педагога-митця – Григорія Левченка.

Abstract

The article presents an overview of the stages of formation of Hryhoriy Levchenko's artistic and pedagogical activity, who is the Honored Artist of Ukraine, Full Professor, Head of the Department of Music of Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University, a choral conductor, a composer, a folklorist, and a teacher-artist.

Ключові слова: Григорій Левченко, мистецько-педагогічна діяльність, художня самодіяльність, національно-патріотичне виховання.

Keywords: Hryhoriy Levchenko, artistic and pedagogical activity, amateur art, national-patriotic education.

В умовах сучасності, під впливом глобалізаційних змін та інтеграції культури та освіти України до Європейського простору особливої актуальності набуває питання збереження традицій культури українського народу та передача набутого досвіду майбутнім поколінням. Освітня галузь є одним з інструментів збереження та примноження традицій у контексті підготовки професійних, небайдужих та високодуховних педагогічних кадрів. Завдяки відданим цій справі людям, які титанічними зусиллями протистоять впливу масової популярної культури на формування правильних ціннісних орієнтирів у молодого покоління, стає можливим збереження неповторності та унікальності культури України.

Серед когорти митців, педагогів, громадських діячів вирізняється постать Григорія Семеновича Левченка – українського хорового диригента, композитора, викладача музичних дисциплін, професора (з 1992 р.), заслуженого працівника культури України (з 1969 р.), заслуженого діяча мистецтв України (з 1981 р.), засновника та художнього керівника (з 1979 р.) Українського народного хору «Калина» Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Вивченню життєвого шляху та мистецько-педагогічної діяльності Г. Левченка свої накові та літературно-публіцистичні праці присвятили М. Бурбан, Л. Віценя, В. Гайдамака, В. Гірченко, Л. Гнатюк, Т. Голобородько, Г. Дениско, Н. Дем'яно, О. Лесик, О. Лобач, П. Наталенко, О. Отич, Н. Павленко, А. Перепелиця, Н. Сулаєва, Т. Пругло, М. Ше-

вченко, А. Щербань та ін. Не дивлячись на існування значної кількості наукових робіт, виникає потреба поглибленого дослідження різних аспектів діяльності видатного митця.

Мета статті – дослідити особистісне та мистецько-педагогічне становлення Григорія Семеновича Левченка.

За свій творчий та педагогічний шлях, який триває вже понад пів століття, Григорій Левченко виховав цілу плеяду послідовників, які у своїй діяльності продовжують утілювати педагогічні ідеї та безцінні настанови дорого Учителя. Багато його учнів досягли висот як на педагогічній ниві, так і у інших сферах, виховуючи у своїх вихованцях ті якості, які заклав колись Григорій Семенович.

Центральною ідеєю Г. Левченка у формуванні високодуховного учителя є національно-патріотичне виховання особистості. На його думку, саме за умови здатності майбутніх учителів до національної самоідентифікації, наявності глибокого відчуття патріотизму, високого рівня професіоналізму, духовності та аксіологічних засад стає можливим становлення українських майбутніх учителів, а, як наслідок, і високого рівня культури та освіченості наступних поколінь українців.

До професії педагога Григорій Левченко пройшов досить довгий та тернистий шлях, але не менш цікавий та насичений подіями. Григорій Семенович народився 12 серпня 1933 року у с. Грабарівка, що на Пирятинщині (Полтавська область) і змалечку йому були доступні для ознайомлення кращі зразки музично-пісенної спадщини регіону у виконанні

найближчих родичів та односельців. Так, дитинство не було безхмарним і воєнні роки також наклали відбиток на світосприйняття та формування загальнолюдських цінностей, які мали відображення у майбутній діяльності учителя.

Дослідження біографії та історії професійного розвитку педагога-митця дало змогу зробити висновки, що важливим підґрунтям для становлення мистецько-педагогічної діяльності Григорія Левченка був період особистісного становлення – навчання у Ремісничому училищі №1 (м. Ладан); робота токарем на військовому авторемонтному заводі у м. Чернігові, на Турбомеханічному заводі у м. Полтаві; посади викладача фізвиховання у медичному училищі та інспектора районного відділу культури в м. Камінь-Каширському; нетривале навчання у Полтавському музичному училищі імені М. В. Лисенка, служба в армії та навчання у 50 Військовій Авіаційній школі механіків спецслужб.

Опрацювання педагогічних, історичних, краєзнавчих та мистецьких джерел дозволило виокремити три етапи становлення мистецько-педагогічної діяльності Григорія Левченка:

I період – період мистецького становлення – навчання у Полтавському музичному училищі імені М. В. Лисенка та паралельна робота викладачем музично-теоретичних дисциплін у Полтавській дитячій музичній школі №1, навчання на диригентсько-хоровому факультеті Ленінградської Профспілкової школи культури.

II період – період розвитку мистецько-педагогічної майстерності – робота на посадах художнього керівника самодіяльного колективу «Решетилівські вишивальниці» (з 1960 року), жіночого ансамблю пісні й танцю «Горлиця» при Палаці культури Полтавської бавовно-прядиної фабрики (з 1961 року), хорової капели Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка (нині Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка) (з 1967 року), українського народного хору «Барвінок» (з 1974 року) та ансамблю старовинної пісні «Кант» (з 1978 року) Полтавського м'ясокомбінату, українського народного хору «Калина» Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка (нині Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка) (з 1979 року).

III період – період мистецько-педагогічного та науково-творчого розквіту – робота на посаді художнього керівника українського народного хору «Калина» Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка (нині Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка) та робота на кафедрі музики у співів ПДП імені В. Г. Короленка (нині кафедра музики ПНПУ імені В. Г. Короленка).

Становлення особистості Григорія Левченка характеризується формуванням ціннісний орієнтирів та високою вимогливістю себе, до праці, якою займається Г. Левченко, дисциплінованістю. Маючи від природи допитливий розум, звертаючи увагу до найменших деталей, будучи спраглим до пізнання усього нового і як учень, і як працівник,

Григорій Левченко завжди вирізнявся високим рівнем працездатності та працелюбності, чим беззаперечно заслуговував авторитет серед оточення. Так, його творчий шлях розпочинається у Ремісничому училищі №1 у м. Ладані, де учень Г. Левченко, учасник духового оркестру, досить швидко стає першим помічником керівника духового оркестра. Переїхавши на Волинь, Г. Левченко обіймає посаду вчителя фізичного виховання у медичному училищі, а також завдяки природнім здібностям паралельно співає у хорі місцевої художньої самодіяльності. За видатні успіхи у творчому житті регіону Г. Левченкові пропонують посаду інспектора районного відділу культури в м. Камінь-Каширському. Але, прислухавшись до поради майбутньої народної артистки України та викладача Львівської консерваторії, а на той час викладача місцевого музичного училища М. Байко, Григорій Семенович повертається до Полтави і вступає до Полтавського музичного училища імені М. В. Лисенка. Скрутна матеріальна ситуація спонукає студента Г. Левченка призупинити навчання і він вступає до лав армії, де опановує нову, несуміжну з музикою спеціальність – стає курсантом 50-ї Військової Авіаційної школи механіків спецслужб, де також досягає успіхів.

Водночас Г. Левченко не полишив свою давнішу мрію і у 1953 році повернувся до навчання у Полтавському музичному училищі імені М. В. Лисенка спочатку на відділ духових інструментів, а згодом продовжив здобувати освіту на відділі хорового диригування. Тут його оточували мудрі викладачі, з якими його пов'язували товариські відносини протягом багатьох років навіть після випуску із училища. Особливе місце у становленні Григорія Семеновича займає його учитель Сергій Амосович Шевченко, настанови якого Г. Левченко проніс через усе життя. Саме ця сторінка біографії митця, створивши міцне підґрунтя для його розвитку у музичній царині, якнайкраще характеризує початок першого періоду – періоду мистецького становлення Григорія Левченка.

На останніх курсах музичного училища Григорій Левченко розпочинає педагогічну діяльність і викладає музично-теоретичні дисципліни на підготовчих курсах для баяністів при музичній школі, а також працює у Полтавській музичній школі №1. Учениця Григорія Семеновича, а нині викладач по класу бандури Полтавської дитячої музичної школи №1, Ольга Касіч згадує: «У школі, на заняттях з сольфеджіо, Григорій Семенович був досить вимогливим викладачем, на уроках панувала виняткова дисципліна, але в той же час його очі були сповнені доброти і любові до нас, дітей, своїх вихованців.»

Другий період – період розвитку мистецько-педагогічної майстерності – робота на посадах художнього керівника самодіяльного колективу «Решетилівські вишивальниці» (з 1960 року), жіночого ансамблю пісні й танцю «Горлиця» при Палаці культури Полтавської бавовно-прядиної фабрики (з 1961 року), хорової капели Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка

(нині Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка) (з 1967 року), українського народного хору «Барвінок» (з 1974 року) та ансамблю старовинної пісні «Кант» (з 1978 року) Полтавського м'ясокомбінату, українського народного хору «Калина» Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка (нині Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка) (з 1979 року).

Працюючи з колективом «Решетилівські вишивальниці» Г. Левченко згадує, як було тяжко молодому спеціалісту знаходити спільну мову з колективом, адже саме Григорія Левченка було запрошено продовжити справу попередника. На той час це був цілком сформований колектив, зі своїми порядками, графіком репетицій, певним репертуаром. Але природна інтелігентність Г. Левченка, повага до учасниць, вимогливість до себе сприяли швидкому прийняттю колективом його як керівника. Григорій Семенович говорить, що ніколи не нав'язував свою думку щодо бачення та інтерпретації того чи іншого твору, завжди прислухався до думок виконавиць, радився з ними, аргументував своє бачення. До репертуару колективу за керівництва Г. Левченка входили такі українські народні пісні як «Ой, не ходи та й розкудрявчик», «Ой, чом не прийшов», «Чого дуб зелений», «Не сіяно, не орано» та багато інших пісень, записаних саме на Полтавщині. Саме у дружній та невимушеній атмосфері довіри та співпраці плідно пролетів період роботи з «Решетилівськими вишивальницями».

У підборі репертуару Г. Левченко був вимушений виконувати з колективом ряд обов'язкових творів, без яких не міг відбутися жоден концертний виступ (на зразок «Пісня про Леніна», «Широка страна моя родная», «Ленін – партія – народ»). Водночас керівник не міг відступити від своїх намірів – зберігати та примножувати народно-пісенну спадщину (що, як правило, викликало невдоволення місцевої партійної верхівки, на кшталт української народної пісні «Добрий вечір», українського народного хороводу «Марина» та української народної пісні з танцем «Василечку»).

У цей період Григорій Семенович проявляє себе як аранжувальник, створюючи та адаптуючи твори під колективи, з якими співпрацює, урізноманітнюючи ustalений пісенний репертуар.

Початок композиторської діяльності припадає на період роботи з жіночим ансамблем пісні й танцю «Горлиця» при Палаці культури Полтавської бавовно-прядиної фабрики, коли «у пошуках твору виробничого спрямування натрапляє на вірш, приписаний одній із робітниць «Прядильниці-чудесниці», надрукований у місцевій газеті, та сміливо береться за написання музики до однойменної пісні. У результаті з'являється вокально-хореографічна композиція, яка стає невід'ємною складовою програм офіційних концертів обласного та республіканського рівнів. Пізніше, коли пісня стала популярною, відшукався й справжній автор слів – поет Андрій Пашко, поезію якого випадково видали під іншим авторством. Із цього розпочинається творча дружба маестро з поетом, у результаті якої було

створено низку прекрасних пісень» [2, С. 19]. Саме під орудою Г. Левченка колектив «Горлиця» був удостоєний Обласної молодіжної премії імені П. Артеменка (1972 рік).

Також любов Григорія Семеновича до української пісні вилилась в ще один не менш цікавий проект, а саме, на базі ансамблю пісні й танцю «Горлиця» у 70-ті роки був створений ансамбль старовинної пісні «Кант», до якого увійшли найкращі виконавиці із ансамблю «Горлиця», а також було додано чоловічу хорову групу. Ансамбль «Кант» брав участь у концертних програмах «Горлиці» і до репертуару цього колективу входили українські народні пісні «Засвітали козаченьки», «Ой дуб на березу», «Ой на ставку», українська народна пісня в обр. М. Леонтовича «Гей, ви, стрільці січовії».

1967 року Григорій Семенович приймає запрошення ректора Полтавського педінституту М. Семиволоса обійняти посаду керівника хорової капели Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка (нині Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка) і поєднує роботу з колективом «Горлиця». До репертуару капели увійшли твори українських та зарубіжних класиків, сучасних композиторів, українські народні пісні [1, С. 34]. Працюючи переважно з колективами художньої самодіяльності Г. Левченко на початку співпраці з капелою прослідковував деякі прогалини у своїй роботі, оскільки йому ще не вдалося працювати з такою кількістю учасників (близько 100) та різноманітним хоровим партій. Маестро хотів продемонструвати потенціал капели сповна. Згадуючи навчання та практичну підготовку в музичному училищі у Полтаві та диригентсько-хоровому факультеті Ленінградської Профспілкової школи культури він швидко ліквідує власні недоліки в роботі завдяки систематичній та наполегливій праці над собою, знаходить необхідні підходи до вирішення нових задач і вже на другому році свого існування хорова капела ПДП імені В. Г. Короленка отримує звання самодіяльної народної та стає золотим лауреатом Всесоюзного конкурсу [2, С. 21].

Переломним моментом у співпраці з капелою стає виступ на огляді мистецьких колективів у Міському будинку культури, де під керівництвом Г. Левченка фінальним номером капела виконала пісню в обр. М. Леонтовича «Ой зійшла зоря». У цьому творі є такі слова: «Ой вийшла, вийшла Божая матір / Та й на хресті вона стала. // Кулі вертала, турків вбивала, / Монастир врятувала». Звичайно, тогочасне керівництво не сприйняло такі «націоналістичні погляди» і в результаті почалися цькування, перешкоджання роботі з колективом і співпраця Г. Левченка з капелою швидко перервалася.

Григорій Семенович знав, як насправді шанують його студенти – учасники капели, як поспішають до нього на репетиції. Він відчував, як потрібний своїм вихованцям, а вони йому. Та не склалося, Григорій Левченко був звільнений з посади керівника хорової капели ПДП імені В. Г. Короленка за «національні погляди». Але тоді він втратив не тільки улюблену роботу, житло, а й друзів. З ним

боялися спілкуватися, аби самим не потрапити в опалу, адже «націоналіст» [1, С. 37].

Із запрошення директорки Полтавського м'ясокомбінату, Клари Задорожної, яка запропонувала створити народний хор на своєму підприємстві, у 1978 році розпочинається наступна сторінка творчої біографії Г. Левченка. Так був створений український народний хор «Барвінок» Полтавського м'ясокомбінату, який також став неодноразовим переможцем обласних конкурсів та фестивалів. Географія концертної діяльності колективу була вражаючою, оскільки колектив відвідав різні міста України, а 1975 року колектив гастролював по містах Болгарії.

Доля була схильною до Григорія Семеновича і склалося так, що на одному із концертів хору «Барвінок» у слухачській залі був присутній ректор ПДПШ імені В. Г. Короленка І. Зязюн, який був нещодавно призначений на цю посаду. Маючи вагомий здобутки на науковій ниві, Іван Андрійович був високим поціновувачем мистецтва. Саме за його сприяння та підтримки тодішнього Першого секретаря обкому партії Ф. Моргуна, Г. Левченко був запрошений на роботу ПДПШ імені В. Г. Короленка, де із 1979 року і донині Григорій Семенович є незмінним керівником українського народного хору «Калина» Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка (нині Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка).

Третій період – період мистецько-педагогічного та науково-творчого розквіту – розпочався саме із співпраці з українським народним хором «Калина» Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка. Григорій Семенович, попрацювавши вже досить тривалий час із різними колективами чітко розумів ціну досягнення успіху для молодого колективу. Ще при обговоренні графіку репетицій із ректором він зазначив, що головним стане дисципліна та самовіддача учасників колективу. На зорі колективу тільки хорова група налічувала 60 учасників і 20 музикантів входили до оркестрової групи. У різні роки кількість учасників коливалася у межах 100. Зауважимо, що на початку діяльності хору учасниками були і студенти, і викладачі різних напрямів підготовки, які часто не мали спеціальної музичної освіти. Ця традиція збереглася й сьогодні.

Розквіт колективу відбувався надзвичайно швидкими темпами. За перші три роки здійснено більше сотні концертів у селах і містах Полтавщини, у республіці та Рядянському Союзі. Надзвичайна популярність хору уможливила вже в 1980 році отримання диплома лауреата обласної премії імені П. Артеменка, у 1981 році – узяти участь у найвідоміших телеконкурсах того часу: республіканському «Сонячні кларнети» та весоюзному «Товариш песня», здійснити шаштольну поїздку до Москви (із виступами в Палаці культури Петровського району, Зоряному містечку й редакції газети «Известия») [2, С. 27].

Сьогодні про «Калину» знають як в Україні, так і поза її межами, а саме у Болгарії, Польщі,

Бельгії, Франції, Швейцарії, Італії, Німеччині та Туреччині. У різні роки репертуарна стратегія колективу охоплювала незліченну кількість творів. Серед таких виділяються твори українських класиків («Многая літа» Д. Бортнянського, «Молитва за Україну» М. Лисенка, «Літургія» та «Діду мій, дударіку» М. Леонтовича), пісні українських авторів («Чайка степова» муз. І. Сльоти на вірші А. Славути, «Вітре буйний» муз. В. Захарченка на вірші Т. Шевченка, «Мамина вишня» муз. А. Пашкевича на вірші Д. Луценка), обробки народних пісень («Гай зелененький», «Ой давно, давно в матінки була», «Не плач, Рахиле», «Заспіваймо пісню веселеньку», «Стоїть гора високая») та авторські твори Г. Левченка («Ой гай, мати, гай», «Посіяла василечків», а також «Буду милого ждять» на вірші А. Пашка).

Г. Левченко до підбору репертуару ставиться дуже відповідально, розглядає не тільки музичний складник, а й виховний. Педагог глибоко переконаний, що зміни, які відбуваються в поглядах, переконаннях, уподобаннях учасників хору «Калина», є результатом майстерної перетворювальної педагогічної діяльності. Цінності, сформовані в ситуації нагнаної праці, творчого пориву є найстійкішими, оскільки емоційно «пережиті» в процесі виконання пісні [2, С. 35].

Паралельно з роботою з хором «Калина» Григорій Семенович 1981 року Г. Левченко очолює секцію музики при кафедрі педагогіки і методики початкового навчання психолого-педагогічного факультету ПДПШ імені В. Г. Короленка, яку в 1982 році було реорганізовано в кафедру музики і співів. До роботи на кафедрі Г. Левченко залучив кращих випускників закладів вищої освіти та випускників кафедри, висока кваліфікація яких дала змогу у 2003 році ліцензувати, а у 2004 році акредитувати спеціальність «Музика». З того часу кафедра на психолого-педагогічному факультеті існує кафедра музики.

Результатом двадцятирічної науково-дослідницької та науково-творчої діяльності кафедри стало проведення першої міжнародної науково-практичної конференції «Формування національної культури молоді засобами народного мистецтва у контексті творчої спадщини В. М. Верховинця» (1999), на якій були присутні митці та вчені України та зарубіжжя. Проведення конференції сприяло сторенню в 2000 році аудиторії-музею Василя Верховинця та українського народного хору «Калина» [2, С. 42].

Заслуги Г. Левченка у методичному забезпеченні кафедри представлені навчальними посібниками «Хорове диригування», вип. 1 (1995 р.), «Червона калина – Полтавська земля» (2000 р.), «Ой у лузі та ще й при березі», 1-е вид. (2006 р.), 2-е вид. (2018 р.), «Народні пісні Полтавщини» (2006 р.), «Земле рідна моя» (2008 р.), «Ой у лузі червона калина» (2011 р.), «Розмай вуличних передирок. Триптих» (у співавторстві з К. Булагою, 2018 р.) та двома навчальними посібниками з сольфеджіо на основі народних пісень Полтавщини (2001 р. та 2006 р.) для музично – педагогічних навчальних закладів.

Дослідивши біографічний та творчий складники мистецько-педагогічної діяльності Григорія Левченка виокремлюємо три етапи: період мистецького становлення, період розвитку мистецько-педагогічної майстерності, період мистецько-педагогічного та науково-творчого розквіту. Виявлено, що міцні підвалини для становлення особистості Г. Левченка були сформовані у результаті виховання правильних особистісних якостей, що у майбутньому стали міцною опорою для мистецько-педагогічної діяльності. Це допомогло і у творчих пошуках на початковому етапі мистецько-педагогічної діяльності (Полтавська дитяча музична школа №1), і у роботі з колективами художньої самодіяльності («Решетилівські вишивальниці», «Горлиця», «Барвінок»), і у стінах педагогічного університету (український народний хор «Калина» ПНПУ імені В.

Г. Короленка та робота на кафедрі музики психолого-педагогічного факультету ПНПУ імені В. Г. Короленка). Результат поєднання високодуховних якостей, професіоналізм, працелюбність, повага та відданість справі дають змогу віднести Григорія Левченка до когорти подвижників вітчизняної педагогіки.

Список літератури

1. Гайдамака В. М. Сповитий вітрами. Полтава: Видавництво Дексі-прінт, 2004. – 188 с.
2. Григорій Семенович Левченко: бібліогр. покажчик / упоряд. Н. В. Сулаєва; Полт. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2013. – 174 с. (Серія «Науковці університету»)

ПОНЯТИЕ НАУЧНОГО ТВОРЧЕСТВА И ЕГО РОЛЬ В НАУЧНОМ ПРОЦЕССЕ

Мусина Ж.А.

*магистр педагогических наук, старший преподаватель
Университет «Туран-Астана», Казахстан*

Каримова Г.С.

*старший преподаватель
Университет «Туран-Астана», Казахстан*

Сальменова С.К.

*Магистр географии, старший преподаватель
Университет «Туран-Астана», Казахстан*

Нурмат А.И.

*Магистр туризма, преподаватель
Университет «Туран-Астана», Казахстан*

THE CONCEPT OF SCIENTIFIC CREATIVITY AND ITS ROLE IN THE SCIENTIFIC PROCESS

Mussina Z.,

*master of pedagogical sciences, Senior Lecturer
«Turan-Astana» university, Kazakhstan*

Karimova G.,

Senior Lecturer «Turan-Astana» university, Kazakhstan

Salmenova S.,

*Master of Geography, Senior Lecturer
«Turan-Astana» university, Kazakhstan*

Nurmat A.

*Master of Tourism, Lecturer
«Turan-Astana» university, Kazakhstan*

DOI: [10.24412/9215-0365-2021-59-3-23-26](https://doi.org/10.24412/9215-0365-2021-59-3-23-26)

Аннотация

В статье рассматривается понятие научного творчества в научном процессе. Научная деятельность тесно связана с творчеством. В научном творчестве проявляются знания, талант, способности, умения и навыки научного работника, его воля и настойчивость в получении научной истины. Высшее проявление творчества в науке – это научное открытие, создание новой теории или целого направления в науке.

Abstract

The article considers the concept of scientific creativity in the scientific process. Scientific activity is closely related to creativity. Scientific creativity manifests the knowledge, talent, abilities, mind and skills of a scientific worker, his will and perseverance in obtaining scientific truth. The highest manifestation of creativity in science is a scientific discovery, the creation of a new theory or a whole direction in science.

Ключевые слова: творчество, наука, научный факт, идея, гипотеза, концепция, теория, научный закон.

Keywords: creativity, science, scientific fact, idea, hypothesis, concept, theory, scientific law.